Feedback seminar

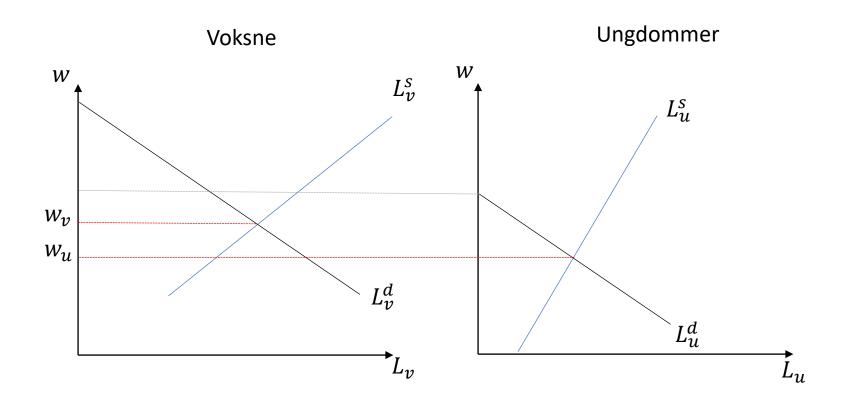
Utfordring 3

Generelt

- Kode og grafer
  - Flere som ikke limer inn kode og/eller grafer
  - Noen har delt kode som kommentar på canvas eller bare delt repo via epost.
    Dette tar masse tid for oss å finne.
  - Noen som kun deler repo via epost har brukernavn som vi ikke klarer å identifisere
    - Da jeg ikke har kunnet finne kode + grafer har jeg ikke hatt noe annet valg enn å sette null poeng.
- I neste innlevering
  - Grafene MÅ limes inn i oppgaven
  - Koden MÅ enten legges ved som lenke i oppgave eller limes inn i oppgaven

- I Norge har vi ikke en lagfestet minstelønn. Likevel er arbeidsgivere bundne av kollektive avtaler som setter rammer for lønnsnivået. Rammeavtalene fungerer derfor litt som en minstelønn. Lag en graf som viser arbeidsløsheten i prosent blant ungdommer i alderen 15-24 og voksne i alderen 20-64 (begge kjønn, alle utdanningsnivåer).
- Du finner data her: <u>SSB</u>.
- Bruk økonomisk teori om effekten av minstelønn på et perfekt arbeidsmarked for å forklare forskjellen i arbeidsledighet mellom de to gruppene. Bruk gjerne grafisk illustrasjon av de økonomiske mekanismene.

- Graf som viser at arbeidsledighet i prosent er høyere i aldersgruppen 15-24 enn i aldersgruppen 20-64
- Redegjørelse for hvordan en minstelønn påvirker arbeidsledighet i begge grupper.
- Ikke krav om grafisk analyse, men studenten må vise at den forstår hvordan en minstelønn fungerer, og hva det er som fører til at effekten er ulik i de to gruppene.
- Viktig å forklare at ungdommer sannsynligvis har en lavere produktivitet grunnet mindre kompetanse.

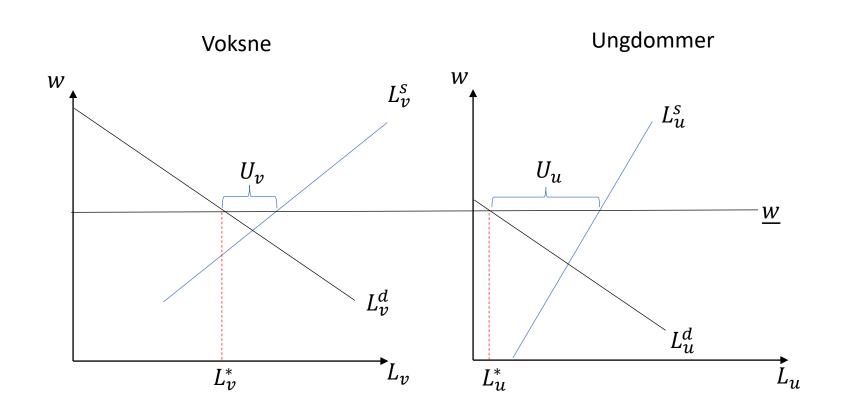

Arbeidstilbudet til voksne og ungdommer er sannsynligvis forskjellig.

Ikke helt selvsagt hvordan annet enn at det er færre ungdommer

Om ungdommer har lavere produktivitet vil etterspørsels-kurven til ungdommer ligge lengre ned i figuren

Om lønna settes av markedet vil lønna til ungdommer være lavere enn lønna til voksne

Så lenge minstelønna er høyere enn markedslønna til ungdommer vil det oppstå arbeidsledighet blant ungdommer under FK

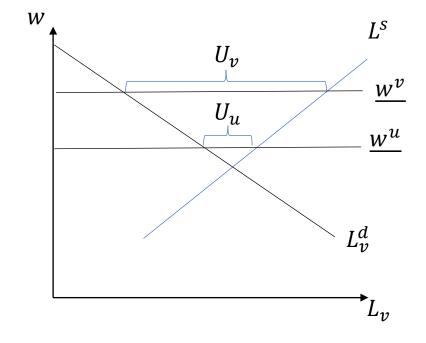
Oppgave 3.1.1 – «vanlige» feil og mangler

1. Ingen graf og ikke kode

Snakker ikke om forskjeller i produktivitet eller viser ikke dette i figur.

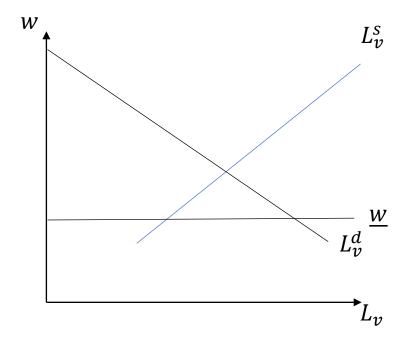
Endrer tilbud men ikke etterspørsel

Endrer hverken tilbud eller etterspørsel + lavere minstelønn til ungdommer (hvilket er greit). Tolker resultatet som at det ikke kan være fullkommen konkurranse (hvilket ikke er nødvendig)

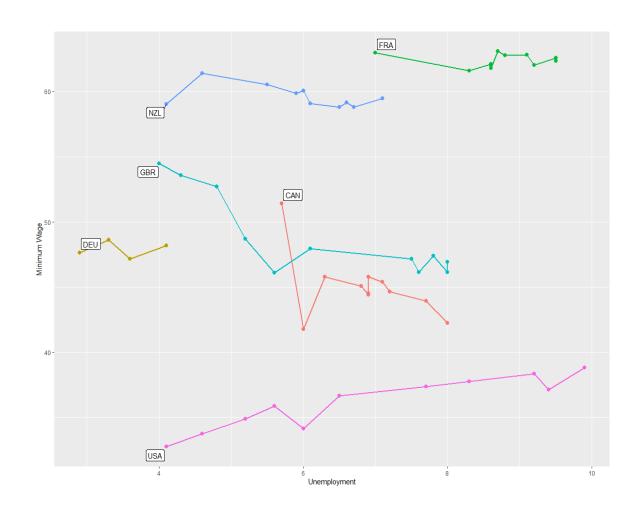

Oppgave 3.1.1 – «vanlige» feil og mangler

4. Minstelønn lavere enn markedslønn gir opphav til arbeidsledighet

- Lage graf over minstelønn og arbeidsledighet
- Notere at det er store forskjeller i relasjonen mellom minstelønn og arbeidsledighet både mellom og i ulike land
  - Ut ifra denne grafen går det ikke å si at «da minstelønna er høy er arbeidsledigheten høy» (prediksjon dersom markedet er perfekt)

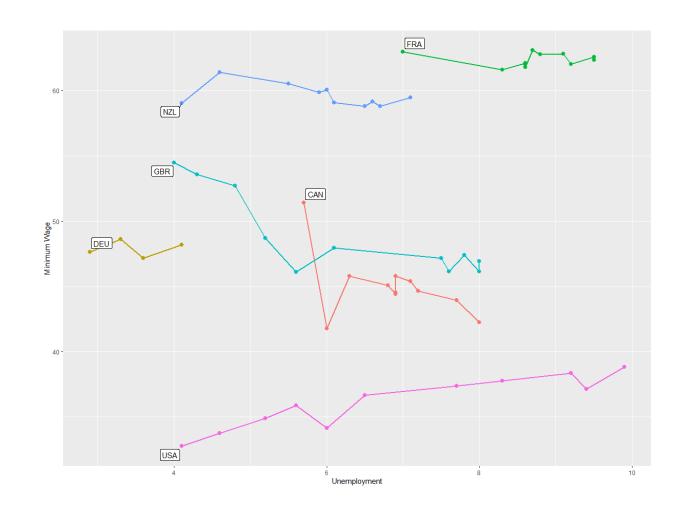

Oppgave 3.1.2 – «vanlige» feil og mangler

Nevner ikke forskjeller innen eller mellom land

Tolker observasjoner lengre ned i grafen som «dårligere»

Tolker små endringer på y-akselen som at arbeidsledigheten er stabil

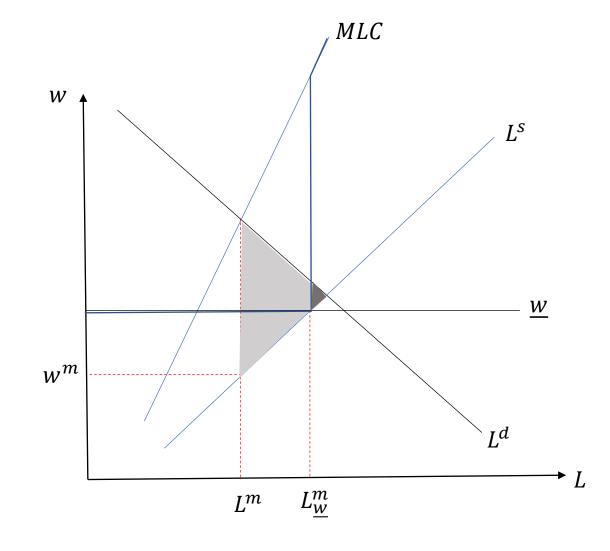

- Bruk økonomisk teori for å gi en forklaring til den observerte sammenhengen mellom arbeidsledighet og minstelønn for Storbritannia.
- Løsning:
- I Storbritannia er det en negativ korrelasjon mellom arbeidsledighet og nivå på minstelønn
- Økonomisk teori som klarer å forklare en negativ korrelasjon mellom **sysselsetting** og nivå på minstelønn: Monopsoni på arbeidsmarkedet + forklaring av hvordan $w^m < \underline{w} < w^{FK}$ påvirker sysselsetting.
- Vanskelig å forklare en negativ korrelasjon mellom minstelønn og arbeidsledighet ut ifra pensum
  - Må ta inn andre faktorer som påvirker både nivået på minstelønn som prosent av medianlønn og arbeidsledighet f eks stagflasjon (høy inflasjon → minstelønna som andel av medianlønn synker samtidig som arbeidsledigheten er høy).
  - Dette har vi tatt hensyn til.

Ikke krav om figur eller matematikk. Men krav om økonomisk intuisjon:

Hvorfor er likevektslønna lik w^m på et marked der en arbeidsgiver har markedsmakt?

Hvorfor øker lønn og sysselsetting dersom $w^m < w < w^{FK}$?

Oppgave 3.1.3 – vanlige feil og mangler

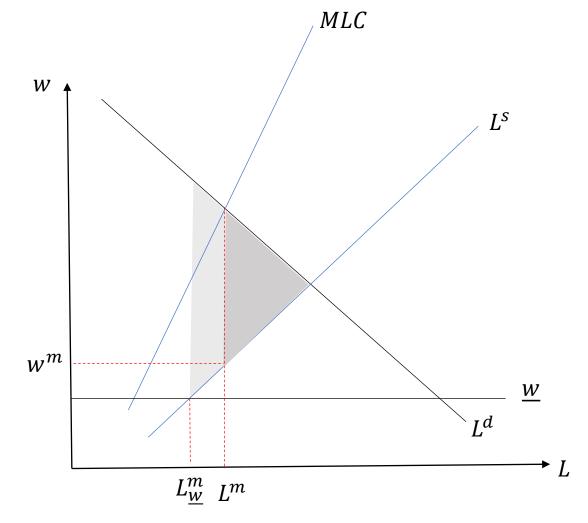
Kun beskrivelse av graf

Manglende forklaring av mekanismer

Diskusjonen er ikke knyttet til minstelønn i det hele tatt

Høyere arbeidsledighet og lavere sysselsetting dersom $\underline{w} < w^m$

Bruker ikke teori om monopsoni, men klarer ikke heller å forklare sammenhengen i grafen ved bruk av andre økonomiske teorier.

- Diskuter hvorfor det å sammenlikne ulike land kan føre til at vi drar feil konklusjoner om sammenhengen mellom nivået på minstelønn og arbeidsledighet.
- Gi forslag på en bedre metode å teste hvordan minstelønn påvirker arbeidsledighet og sysselsetting.

Problem:

- Det er store forskjeller mellom ulike land som påvirker arbeidsledigheten i landet konjunktur, politikk, konkurranse + +
- Det skjer endringer over tid innen og mellom land som påvirker arbeidsledigheten endringer i konjunktur, politikk, konkurranse ++
- Vi kan ikke tolke grafen som forskjellene i arbeidsledighet mellom landene, eller forskjellene i arbeidsledighet innen et land er årsaket av forskjeller i minstelønn

Løsning

- Om vi finner et naturlig eksperiment kan vi finne ut om det er sannsynlig at nivået på minstelønn påvirker arbeidsledighet og/eller sysselsetting.
- Naturlig eksperiment: En gruppe (land, region, type bedrift) får endret minstelønn. En annen sammenligningsbar gruppe har uendret minstelønn.
- Metode: Måle forskjeller mellom de to gruppene før og etter endringen i minstelønn. Evaluere om forskjellen har blitt endret etter endringen. Inkludere kontrollvariabler for å ta hensyn til observerbare forskjeller.
- (Krav: Utviklingen i de to gruppene må ha vært relativt lik før «sjokket».)

Oppgave 3.1.4 – vanlige feil og mangler

- Mange nevner at det er forskjeller mellom land og at dette fører til at det er vanskelig å identifisere årsak og virkning det er topp!
- Problem 1: Diskuterer bare problemer, kommer ikke med løsning
- Problem 2: Ganske mye «synsing» som ikke er knyttet til pensum.
- Problem 3: Kun diskusjon av hvordan vi skal måle minstelønn, ikke diskusjon av hvordan vi kan evaluere hvordan vi kan evaluere effekten av minstelønn.